

Uitvoeringsprogramma Beleidsplan 2018-2021

Vastgesteld d.d. 05-10-2017

Kenmerk: 17-9365-1.01.56/1

Inleiding

Dit uitvoeringsprogramma behoort bij het Beleidsplan 2018-2021 van de stichting Goois Natuurreservaat. Het beschrijft de projecten en activiteiten die voortvloeien uit het beleidsplan en die een aanvulling op of doorontwikkeling van het reguliere programma van de voorgaande periode zijn.

Het eerste deel van het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op projecten en initiatieven die verband houden met (verdere) versterking en professionalisering van de werkorganisatie, doorontwikkeling van het beheer, nadere uitwerking van beleid, versterking van de profilering en verbreding van de financiële basis van het Goois Natuurreservaat.

Het tweede deel van het uitvoeringsprogramma betreft het projectenprogramma, dat zich voornamelijk richt op gebiedsontwikkeling, areaaluitbreiding en versterking van het recreatieve aanbod. Dit projectenprogramma wordt gefinancierd met 'derdengelden', waaronder de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij, subsidies en giften van particulieren, bedrijven en instellingen. Deze financiering loopt merendeels via de Stichting Steun Goois Natuurreservaat.

DEEL A

Project 01	
WAT	<p>Vergroten capaciteit, kennis en vaardigheden op gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Natuur en Recreatie o Financiën o Vastgoed o Bestuursadviesing o HRM o Wet en regelgeving/juridische zaken o Versterking profilering (herprofilering van de boswachters + versterking profilering van andere 'front-linie'-medewerkers) <p>ICT beheer algemeen</p>
HOE	Aantrekken of inhuren van extra capaciteit; vergroting kennis en vaardigheden door middel van scholing en gerichte training; aanpassing van functies (reorganisatie)
WIE	Directeur-rentmeester
WANNEER	2018 - 2019
MIDDELEN	<p>Aantrekken 0,8 fte bestuursadviesing, inhuur HRM adviesing ad € 40.000 - € 80.000, juridische ondersteuning ad € 50.000, vastgoedbeheerder (NVR) 0,5 fte, ecologische adviesing ad € 10.000 en ICT ondersteuning en middelen ad € 60.000.</p> <p>Scholing en training van medewerkers via algemeen scholingsbudget (3% van de loonsom)</p>

Project 02	
WAT	Projectenprogramma en professionalisering projectmanagement
HOE	Vorming en doorontwikkeling van een projectbureau van waaruit het projectenprogramma wordt gerealiseerd, 'Projectmatig Werken' wordt geïmplementeerd en het omgevingsmanagement wordt vormgegeven.
WIE	Programmamanager Projectbureau
WANNEER	2018 - 2021
MIDDELEN	Benodigde personeelsbudget € 250.000 per jaar te dekken ten laste van projecten en de daarvoor te ontvangen bijdragen. Na 2 jaar aan de hand van een evaluatie vaststellen hoeveel structureel benodigd is.

Project 03	
WAT	Uitvoering vastgoed (gebouwen) beheerplan
HOE	Implementatie en uitvoering van het vastgestelde plan en opname van de financiële effecten in de meerjarenbegroting.
WIE	Rentmeester (NVR)
WANNEER	2018-2021
MIDDELEN	Vanaf 2019: financiële effecten vastgoedbeheer (gebouwen) conform vastgoedbeheerplan en Meerjaren Onderhoudsprogramma (MJOP).

Project 04	
WAT	Professionalisering natuur-, recreatie- en vastgoedbeheer
HOE	In kaart brengen van de in het gebied aanwezig waarden en verwerken in het CMSi.
WIE	Hoofd Terreinbeheer i.s.m. externe ondersteuning
WANNEER	2018 – 2021
MIDDELEN	Het in kaart brengen van de aanwezige waarden wordt als project binnen het projectenprogramma opgepakt. 2017-2019 aanvullend onderhoudsbudget fietspaden, recreatiemeubilair, bebording en machinepark structureel €100.000 aanvullend budget

Project 05	
WAT	Actualisatie Beheerplan 2009-2019
HOE	Het huidige beheerplan wordt geëvalueerd en geactualiseerd in relatie tot het vastgestelde beleidsplan 'Wij houden het Gooi groen'.
WIE	Hoofd Terreinbeheer
WANNEER	2018-2019 (start is mede afhankelijk van de uitkomsten van de projecten 2 t/m 7 en 15, die input leveren voor de actualisatie van het beheerplan)
MIDDELEN	2018: € 25.000 opdrachten derden, 90 uur organisatie incidenteel, 2019: € 25.000 opdrachten derden, 150 uur organisatie incidenteel, v.a. 2020 40 uur structureel. Incidentele uitgaven worden ten laste gebracht van de algemene reserve

Project 06	
WAT	Profilering
HOE	<p>Ontwikkeling en uitvoering van een integrale profileringsstrategie gericht op vergroting van de herkenbaarheid en zichtbaarheid van het GNR en de betrokkenheid van de Gooise gemeenschap bij het GNR.</p> <p>In 2017 is een strategie ontwikkeld voor de gehele organisatie, zodat de profilering op alle niveaus en in alle contacten met de omgeving op eenduidige wijze wordt vormgegeven. Voor elk project dat wordt uitgevoerd zal op basis van deze integrale strategie een nadere uitwerking en 'op maat gesneden' communicatie- en omgevingsmanagementstrategie worden uitgewerkt.</p>
WIE	Hoofd Communicatie i.s.m. extern bureau
WANNEER	2018 - 2019
MIDDELEN	<p>Uitbreiding capaciteit met in totaal 2,0 fte ten behoeve van draagvlak, marketing en communicatie. De uitbreiding vindt in 2 jaar plaats 1 fte in 2017 en 1 fte in 2018.</p> <p>Verhoging/opnemen van budget voor kosten van evenementen & draagvlak activiteiten, geraamd € 30.000 aanvullend budget vanaf 2019.</p> <p>Vrijwilligers materialen, vergoedingen, cursussen en overig structureel benodigd € 56.000, opgenomen in reguliere begroting €16.000, structurele verhoging € 40.000 vanaf 2019.</p>

Project 07	
WAT	Opstarten verdienmodellen
HOE	<p>Uitbreiding van de reeds bestaande verdienmodellen uit houtverkoop, biomassaverkoop en rundvleesverkoop, door schaalvergroting, door aan te haken bij initiatieven van derden of door het benutten van andere verkoopkanalen.</p> <p>Ontwikkeling van arrangementen voor de zakelijke markt en voor particulieren samen met horecaondernemers.</p> <p>Opstellen business cases voor het verwerven van inkomsten uit de verpachting of verhuur van locaties voor 'nieuwetijdse' natuurkampeervormen, voor vergaderingen, hei-sessies of ontmoetingen en voor evenementen.</p>
WIE	Externe deskundige
WANNEER	2018 - 2020
MIDDELEN	Opstart in 2017 en 2018 met 2 x € 80.000 ten laste van transitiebudget, daarna structurele inzet ten laste van de te genereren extra opbrengsten.

Project 08	
WAT	Fondsenwerving
HOE	Ontwikkeling en uitvoering van een actieplan voor fondsenwerving
WIE	Directeur-rentmeester i.s.m. fondsenwerper
WANNEER	2018 – 2021
MIDDELEN	Opstart in 2017 en 2018 met 2 x € 80.000 uit transitiebudget, daarna structurele inzet ten laste van de te genereren extra opbrengsten.

Project 09	
WAT	Evaluatie en doorontwikkeling begrazingsbeheer
HOE	Evalueren huidig beheer en voorstellen ontwikkelen voor optimalisering c.q. doorontwikkeling van het begrazingsbeheer.
WIE	Hoofd Terreinbeheer + Team Vee
WANNEER	2018
MIDDELEN	2018: 50-100 uur eigen inzet incidenteel + extern deskundig bureau [bijv, stichting Ark] € 20.000 (incl. Goede presentatie van doelen, kansen, kosten en boodschap). Eigen inzet uit reguliere begroting, ingehuurde capaciteit tlv de begrazingsreserve.

Project 10A	
WAT	Periodiek recreatie onderzoek en monitoring opstarten
HOE	Opzetten recreatiemonitor (met tellingen) + periodiek kwalitatief recreatieonderzoek o.a. m.b.v. enquêtes (via Internet, Omnibusonderzoek participanten en mens-tot-mens in de gebieden, om meer inzicht te krijgen in wie de gebieden gebruiken, waar komt men vandaan, wat betekent recreatiegedrag i.r.t biodiversiteitsdoelstellingen, etc., deelgebiedsgerichte kwantificering van de recreatiepatronen. Denk aan interne borging m.b.t. Vraagstelling etc. Plus wat je doet met de resultaten.
WIE	Projectleider Programmabureau i.s.m. recreatiedeskundige
WANNEER	2017 - 2018
MIDDELEN	2017/2018: € 80.000 incidenteel voor uit te voeren onderzoek, 1 ^e deel van € 40.000 ten laste van de algemene reserve. 2018: + 0,5 fte uitbreiding capaciteit; eigen organisatie € 40.000 structureel of € 80.000 structureel bij inhuur aanvullend budget.

Project 10B	
WAT	Evaluatie en heroriëntatie recreatieve aanbod nav van 10A
HOE	Op basis van uitkomsten recreatieonderzoek het recreatieve aanbod en de zonering evalueren en i.r.t. uitkomsten van de uitgewerkte business cases voor arrangementen, 'nieuwetijds' natuurkamperen, vergader- en ontmoetingslocaties en evenementenlocaties én i.r.t. de staat van onderhoud van voorzieningen, het aanbod, de zonering en het beleid tegen het licht houden en waar nodig bijstellen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de toegankelijkheid voor mindervaliden.
WIE	Recreatiedeskundige i.s.m. Hoofd Terreinbeheer
WANNEER	2018
MIDDELEN	2018: 150 – 200 uur incidenteel / € 50.000 incidenteel + omvormingskosten € p.m. Incidentele middelen ten laste van de algemene reserve.

Project 11	
WAT	Discussie over toekomst enggronden voeren
HOE	<p>Analyse van de huidige beheersituatie en identificeren van beheerscenario's, waarbij ook wordt gekeken naar mogelijkheden om het verdienpotentieel van de enggronden te benutten.</p> <p>Hierbij wordt ook overlegd met belanghebbenden over de scenario's en over de consequenties van de verschillende scenario's</p> <p>Op basis hiervan wordt een voorstel ontwikkeld voor het toekomstig beheer, dat na besluitvorming wordt geïmplementeerd.</p>
WIE	Hoofd Terreinbeheer i.s.m. projectleider
WANNEER	2019 (afwegingen en vaststelling in het kader van het beheerplan)
MIDDELEN	<p>2019: Incidenteel 100 uur interne inzet + € 15.000 externe inzet. Interne inzet uit reguliere begroting, extern incidenteel.</p> <p>2020: Eventuele omvormingskosten € p.m. incidenteel +evt. € p.m. aanvullende structureel</p>

Project 12	
WAT	Opstellen uitvoeringsprogramma bosomvorming
HOE	Inventariseren en gedetailleerd in kaart brengen van de bospercelen (inclusief soorten, leeftijden en omstandigheden). Omvormingsschema opstellen (uit bosbouwkundig perspectief) en overige variabelen in beeld brengen. Dit samenbrengen tot een uitvoeringsprogramma.
WIE	Hoofd Terreinbeheer
WANNEER	2017 - 2018
MIDDELEN	2018: plan maken € 5.000 (extern bureau), 50 uur interne inzet + 200 uur communicatie en voorlichting gedurende uitvoering per jaar, dit laatste maakt onderdeel uit van de gevraagde capaciteitsuitbreiding voor communicatie (zie project 08)

Project 13	
WAT	Onderzoek naar rol GNR in toekomstige Geoparkorganisatie
HOE	Onderzoeken welke rol het GNR kan spelen in de organisatie van het beoogde UNESCO-Geopark
WIE	Directeur-rentmeester
WANNEER	2018
MIDDELEN	2018: 150 uur interne inzet, wanneer capaciteitsuitbreiding op de diverse terreinen gehonoreerd wordt, kan dit uit de regulier opgenomen formatie.

Project 14	
WAT	Opzetten Duurzaamheidsagenda
HOE	Opstellen en uitvoeren plan van aanpak om onze duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren.
WIE	Directeur-rentmeester
WANNEER	2018 - 2020
MIDDELEN	<p>50 uur eigen inzet incidenteel + aanvullend budget voor verduurzaming wagenpark en materieel, structureel hogere afschrijvingslasten + € 25.000 (investeringsruimte + €100.000, o.b.v. 4 jaar afschrijving) aanvullend budget. Ingaande 2020 gelet op leeftijd huidige wagenpark en gemotoriseerd materieel.</p> <p>Eigen inzet uit reguliere formatie als capaciteitsuitbreidingen gerealiseerd worden.</p> <p>Verduurzaming bedrijfsvoering + € 25.000 structureel aanvullend budget met ingang van 2019.</p>

DEEL B

Projectenprogramma Goois Natuurreservaat

Inhoudsopgave

<i>Aanleiding</i>	21
<i>Strategisch document</i>	21
<i>'Levend' document</i>	21
<i>Projecten</i>	22
<i>Prioriteren van projecten</i>	22
1. Ontwikkelen visie op parkeer- en dagrecreatieterreinen	23
2. Vernieuwen Uitkijkpunt Tafelberg	23
3. Businesscase nieuwbouw 't Laer	23
4. Waterparel Zanderij Crailoo	23
5. Inventariseren van waarden gebied GNR	23
6. Visie 2 ^e schaapskooi	24
7. Natuurverbinding Hoorneboeg	24
8. De Groene Schakel	24
9. Speelbos Sijsjesberg	24
<i>Projecten voor de langere termijn</i>	24
<i>Financiële programmering</i>	25

Bijlage: Projectenprogramma

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Aanleiding

Het Goois Natuurreservaat (GNR) is volop in transitie. Onderdeel van de transitie is het professionaliseren van de werkorganisatie. Die professionalisering betreft onder andere het projectmanagement. Het Beleidsplan 2017-2020 verwoordt dat het de bedoeling is om de projecten die het GNR onder haar hoede heeft “samen te brengen in een programma, met een heldere prioritering en met een gerichte sturing op de uitvoering van dit programma”. De huidige projectenlijst wordt daarom in combinatie met de huidige werkvoorraad doorontwikkeld tot een projectenprogramma. Dat projectenprogramma ligt nu voor.

De projecten binnen het projectenprogramma kennen verschillende financieringsbronnen. De projecten worden voornamelijk gefinancierd met de bijdragen van de Nationale PostcodeLoterij, bijdragen van onze begunstigers, ontvangen schenkingen, legaten en erfstellingen en met (cofinancierings-)subsidies. De financiering van het projectprogramma loopt voornamelijk via de Stichting Steun Goois Natuurreservaat.

Strategisch document

De basis van dit projectenprogramma is de reeds aanwezige projectenlijst, aangevuld met de actuele werkvoorraad met een projectmatig karakter. De acties uit het Uitvoeringsprogramma Beleidsplan 2017-2020 en 2018-2021 vallen grotendeels onder regulier werk of zijn onderdeel van de transitie van het GNR en zijn daarmee onderdeel van de ‘staande organisatie’ en vormen geen onderdeel van het projectenprogramma. Onderdelen van het Uitvoeringsprogramma zijn wel relevant voor de projecten, zoals de profilering van de organisatie, omgevingsparticipatie en omgevingsmanagement. In projecten worden dergelijke onderdelen mede vormgegeven.

Het projectenprogramma is een bijlage van het beleidsplan en wordt in lijn met het beleidsplan cyclisch bijgesteld. Het beleidsplan noemt als doel dat we “steeds beschikken over een actueel en uitvoerbaar projectenprogramma, gebaseerd op onze ambities, beschikbare middelen en randvoorwaarden waar wij mee te maken hebben”.

‘Levend’ document

Het projectenprogramma kan gezien worden als een ‘levend’ document. Nieuwe ontwikkelingen, kennis en omstandigheden kunnen leiden tot keuzes die leiden tot aanpassing van het projectenprogramma. Om het als sturingsinstrument te kunnen inzetten is actualisatie met enige regelmaat (bijvoorbeeld halfjaarlijks) nodig. Dit brengt met zich mee dat de ramingen voor de verschillende projecten op basis van de bestaande situatie een verschillende mate van betrouwbaarheid kennen. Voor een aantal projecten moeten nog stappen worden gezet voor het valideren van de ramingen en bij andere projecten brengt de aard van het project onzekerheden met zich mee. Vanzelfsprekend neemt de mate van betrouwbaarheid van de ramingen af naarmate de uitvoering van het geraamde later in de tijd ligt. In het projectenprogramma is een indicatie van de betrouwbaarheid van de ramingen gegeven. Verdere aanscherping van het projectprogramma zal in de tweede helft van 2017 plaatsvinden.

Projecten

In het projectenprogramma is een onderscheid gemaakt tussen projecten, verwerving/aankoop en reguliere werkzaamheden. Ook de verwerving/aankoop en reguliere werkzaamheden van het projectenprogramma vragen om een projectmatige aanpak. Niet alle activiteiten in het projectenprogramma sluiten aan bij de definitie van projecten die gehanteerd wordt bij professioneel projectmanagement. In het kader van de professionalisering van de organisatie zoeken we aansluiting bij een scherpe definitie van projecten. Om het zicht op de gehele projectenlijst, in relatie tot de daarvoor beschikbare middelen bij de Stichting Steun, te behouden is ervoor gekozen alle activiteiten zichtbaar te houden in het projectenprogramma.

Prioriteren van projecten

In deze notitie wordt beschreven welke projecten prioriteit hebben en waarom. De overige projecten en activiteiten die op de projectenlijst staan zijn meegenomen in het projectenprogramma van bijlage 1. Daarmee ontstaat een overall meerjarenoverzicht.

Afwegingskader prioritering projecten

Om binnen het projectenprogramma tot een prioritering te komen is een afwegingskader gehanteerd. Het afwegingskader is opgebouwd uit verschillende criteria. De volgende criteria zijn gehanteerd:

1. Aansluiting bij beleidsplan en uitvoeringsprogramma;
De mate waarin het project bijdraagt aan de realisatie van het beleidsplan of uitvoeringsprogramma
2. Financiële verplichtingen;
Verplichtingen die voortkomen uit financiële bijdragen (subsidies e.d.)
3. Bijdrage aan profilering van het GNR;
De mate waarin een project bijdraagt aan de profilering van het GNR
4. Urgentie wegens eerder gemaakte afspraken of communicatie;
Eerder gemaakte afspraken of toezegging kunnen tot urgentie van uitvoering leiden (geloofwaardigheid en betrouwbaarheid)
5. Urgentie wegens staat van onderhoud;
De mate waarin de staat van onderhoud van objecten prioriteit geven aan een project.
6. Kansen voor korte termijn succes (quick win/laaghangend fruit);
De mate waarin project op korte termijn en relatief eenvoudig te realiseren zijn
7. Fase van het project;
De mate waarin de fase van een project dwingend is voor een vervolg (bijv. reeds lopende projecten)

Aan de hand van deze criteria zijn projecten gewogen. Daarmee is een prioritering van projecten ontstaan.

De volgende projecten hebben prioriteit en worden op korte termijn opgepakt:

1. Ontwikkelen visie op parkeer- en dagrecreatieterreinen

De staat van onderhoud van (een deel van) de parkeerterreinen vraagt om actie op korte termijn. De parkeerterreinen dragen bij aan het beeld van gastvrijheid en profilering van het GNR. Op dit moment dragen ze negatief bij. Visieontwikkeling is nodig omdat in beeld gebracht moet worden in hoeverre alle parkeerterreinen in stand moeten blijven, waar ze het beste gesitueerd en hoe ze vorm gegeven kunnen worden en wat de behoefte is in het licht van ontwikkelingen binnen de (dag)recreatie(terreinen).

2. Vernieuwen Uitkijkpunt Tafelberg

Het uitkijkpunt bij de Tafelberg verkeert in slechte staat van onderhoud. Ook hier geldt dat het negatief bijdraagt aan het beeld van gastvrijheid en profilering van het GNR. Het uitkijkpunt heeft niet alleen recreatieve waarde, maar ook cultuurhistorische waarde. Vernieuwing op korte termijn is zeer wenselijk. Het eindbeeld van de vernieuwing is vastgelegd in tekeningen en er zijn inschattingen van kosten beschikbaar die leidraad zijn geweest voor de ramingen. Verdere validatie vindt op korte termijn plaats. Een omgevingsanalyse wordt gemaakt en omgevingsmanagement wordt op passende wijze invulling gegeven. Daardoor kunnen zich wijzigingen voordoen in het ontwerp en in de raming. De omgevingsanalyse vindt op korte termijn plaats, waarna tekeningen opnieuw bekeken worden en minimaal 3 partijen offerte wordt gevraagd voor de uitvoering.

3. Businesscase nieuwbouw 't Laer

Het huidige groepsverblijf 't Laer voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Het groepsverblijf wordt ook gebruikt voor doeleinden van natuur- en milieueducatie en er is (in een deel) een schaapskooi gevestigd. Het verblijf is verouderd en is aan vervanging toe. In het gebouw is asbest aanwezig dat uiterlijk 2024 verwijderd moet zijn. Er zijn tekeningen aanwezig van het gewenste eindbeeld. Om dit project zorgvuldig vorm te kunnen geven is een businesscase vereist die, op basis van een gedetailleerd programma van eisen, inzicht geeft in de mogelijke scenario's, de voor- en nadelen en de kosten en baten. Op basis daarvan vindt besluitvorming plaats en wordt de uitvoering vormgegeven.

4. Waterparel Zanderij Crailoo

Hierbij gaat het om natuurontwikkeling bij zanderij Crailoo. Er is in de media gecommuniceerd dat dit project uitgevoerd gaat worden. De voedselrijke bodems worden geplagd ten behoeve van het creëren van andere, nattere natuur. Tekeningen van het eindbeeld zijn beschikbaar. Op korte termijn worden de bestaande ramingen getoetst en worden nieuwe bestekken gemaakt. Ook dient een omgevingsanalyse te worden gemaakt en een passend omgevingsmanagement te worden vormgegeven. Daarna kan het project ingericht worden en de uitvoering vormgegeven.

5. Inventariseren van waarden gebied GNR

Om keuzes te kunnen maken in het beheren van en de omgang met het gebied is het van belang inzicht te hebben in de aanwezige waarden in het gebied van GNR (sturingsinformatie). Het gaat daarbij onder andere om de actuele waarden op het vlak van natuur, recreatie, landschap en

cultuurhistorie. Dat inzicht kan verder versterkt worden. Daarom worden deze waarden op korte termijn geïnventariseerd. Voor dit project heeft nog geen voorbereiding plaatsgevonden. Dat wordt na de zomer van 2017 vormgegeven.

6. Visie 2^e schaapskooi

Dit project heeft minder prioriteit dan de andere 5 projecten, maar zal in 2017 gestart worden. Het gaat om de visievorming op het gebied waar een 2^e schaapskooi definitief gevestigd kan worden. In de visie is ook de ruimte die nodig is voor de geplande realisatie van de natuurbrug Westerheide van belang, een project dat de provincie trekt, de verplaatsing van de manege in het gebied (contract 3 jaar) en het rechte trekken van het fietspad N525 (trekker provincie). Daarom is visievorming wenselijk.

7. Natuurverbinding Hoorneboeg

De natuurverbinding Hoorneboeg is stilgelegd wegens weerstand uit de omgeving. De provincie heeft een omgevingsproces ingericht en trekt het proces. Dit proces met de omgeving leidt mogelijk tot een alternatieve uitvoering, waardoor nieuwe ramingen en plannings moeten worden gemaakt. Dat maakt (meerjarig) ramen lastig.

8. De Groene Schakel

Bij de Groene Schakel gaat het om een gebiedsproces met meerdere partijen. De provincie Noord-Holland en RWS trekken ieder een deel van het proces. GNR neemt deel aan verschillende projectgroepen vanuit het perspectief van de bescherming, ontwikkeling en veiligstelling van de natuur en van de recreatiemogelijkheden op haar gronden. Daarnaast verzorgt het GNR de communicatie en het omgevingsmanagement voor haar eigen terreinen wanneer daarin ingrepen plaatsvinden.

9. Speelbos Sijsjesberg

Wat betreft het speelbos Sijsjesberg vindt een locatieonderzoek plaats. De gemeente Huizen trekt dit proces en financiert de aanleg en het onderhoud van het speelbos. Het locatieonderzoek kan tot een andere locatie leiden, waardoor ramingen mogelijk aangepast moeten worden. Ook dient nog een omgevingsanalyse gemaakt te worden. Indicatieve raming heeft plaatsgevonden op basis van de eerdere aanleg van het speelbos bij 't Laer.

Projecten voor de langere termijn

Een deel van de projecten is bewust in de tijd naar achteren geschoven, omdat niet alles tegelijk aangepakt kan worden en om de ruimte te creëren om te leren van eerdere ervaringen. Zo wordt het project van de natuurverbinding bij Laarderhoogt pas invulling gegeven wanneer de leerervaringen van het soortgelijke project van de natuurverbinding Hoorneboeg beschikbaar zijn. Het project natuurverbinding Laarderhoogt zal in 2018 opgezet worden.

Andere projecten en reguliere activiteiten die plaatsvinden zijn opgenomen in het projectenprogramma dat is opgenomen in bijlage 1.

Financiële programmering

De projecten op de projectenlijst worden grotendeels gefinancierd vanuit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij, schenkingen, subsidies en bijdragen van begunstigers. De Steunstichting beheert het merendeel van deze gelden.

Voor de projecten is per 4 juli 2017 € 3.470.000,- gealloceerd. Tot 1 juli 2017 is daarvan € 395.000,- uitgegeven. De realisatie loopt dus aanzienlijk achter op de planning. Dit komt onder andere doordat de werkorganisatie in de afgelopen jaren onvoldoende toegerust bleek om de projecten tijdig te realiseren. Als onderdeel van de transitie van het GNR wordt er nu met voorrang invulling gegeven aan versterking van de werkorganisatie op het gebied van projectrealisatie, zodat een inhaalslag kan worden gemaakt.

Er resteert nog € 3.075.000,- aan gealloceerde middelen. Hiervan moeten de aangegane verplichtingen die nog niet tot een betaling hebben geleid nog af. Naast deze gealloceerde middelen is er bij de Steunstichting nog € 1.234.000,- niet gealloceerd. Voor € 212.000,- is daar reeds een claim op gelegd door het GNR en (reguliere uitgaven) moeten nog in mindering worden gebracht (€ 100.000,-).

Op basis van de huidige ramingen is te verwachten dat er 2017 € 715.300,- wordt uitgegeven aan de projecten (excl. gelden van derden). Daarvoor is op onderdelen re-allocatie van middelen nodig, zoals zichtbaar in het projectenprogramma.

De ramingen voor 2018, 2019 en 2020 vragen om verdere concretisering en om uitwerking van visies en businesscases. Dat vindt in 2017 plaats. Waar mogelijk is bestaande informatie gebruikt voor de voorlopige ramingen.

De programmering voor de komende jaren ziet er - op basis van de huidige gegevens - als volgt uit:

2017	€ 715.300,-
2018	€ 1.263.000,-
2019	€ 1.972.000,-
2020	€ 685.000,-

Dit zijn ramingen op basis van het huidige projectenprogramma en bijbehorende allocatie van middelen. Nieuwe initiatieven voor projecten in de komende jaren worden hierin nog verwerkt.

Projectenprogramma meerjarenraming

Project	Raming € 2017	Raming € 2018	Raming € 2019	Raming € 2020
Visie parkeer- en dagrecreatieterreinen	€ 20.000,00	€ 20.000,00	PM	PM
Uitkijkpunt Tafelberg	€ 32.500,00	€ 225.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Businesscase 't Laer	€ 20.000,00	€ 230.000,00	€ 700.000,00	€ 0,00
Waterparel Zanderij Crailloo	€ 160.000,00	€ 20.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Inventariseren waarden gebieden GNR (natuur, recreatie, cultuurhistorie, etc.)	€ 20.000,00	€ 45.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Visie 2e schaapskooi en omgeving	€ 0,00	€ 30.000,00	PM	PM
Natuurverbinding Hoorneboeg	€ 0,00	€ 230.000,00	€ 460.000,00	€ 460.000,00
Groene Schakel	€ 44.000,00	€ 176.000,00	€ 220.000,00	€ 0,00
Speelbos Sijjesberg	€ 30.000,00	€ 35.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Natuurverbinding Laarderhoogt	€ 24.000,00	€ 100.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
Heidebloem	€ 0,00	€ 70.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	€ 350.500,00	€ 1.181.000,00	€ 1.630.000,00	€ 710.000,00

Project	Raming € 2017	Raming € 2018	Raming € 2019	Raming € 2020
Onderzoek natuurherstel Dassenveld	0	PM	PM	PM
Totaal	0	0	0	0

Verwerving/aankoop	Raming € 2017	Raming € 2018	Raming € 2019	Raming € 2020
Landgoed Nieuw Cruysbergen	€ 0,00	€ 0,00	€ 126.000,00	€ 0,00
Landgoed Zonnestraal	PM	PM	PM	PM
Landgoed Hoorneboeg	PM	PM	PM	PM
Verwerving enggronden Gooise enen	€ 81.500,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Schootsvelden Vesting Naarden	€ 888.800,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Huydecopersweg	€ 0,00	€ 0,00	€ 427.000,00	€ 0,00
Aankoop natuurgrond Monnikenberg, Anna's Hoeve en De Molshoop	€ 41.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Aankoop perceel langs spoorlijn Monnikenberg	€ 2.500,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	€ 1.013.800,00	€ 0,00	€ 553.000,00	€ 0,00

Projectmatige activiteiten	Raming € 2017	Raming € 2018	Raming € 2019	Raming € 2020
Verbeteren recreatieve voorzieningen	€ 7.400,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Uitvoeringsplan Ontsnippering 't Gooi	€ 0,00	€ 6.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Herstelmaatregelen Raaweggebied (inrichting Raabos)	€ 30.000,00	€ 30.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Recreatiezonering Landgoed Monnikenberg	€ 0,00	€ 29.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Plaatsing informatiezuilen	€ 34.200,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Bosjesfestival	€ 4.000,00	PM	PM	PM
Communicatie evenementen en activiteiten	€ 98.000,00	PM	PM	PM
Educatief project de schaapskooi Blaricummerheide	€ 0,00	€ 20.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Boekje voetstappenpad	€ 20.000,-	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Aanpassen communicatiemiddelen	€ 8.800,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Infoschuur	€ 13.600,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Faciliteren vrijwilligers	€ 36.800,00	€ 40.000,00	PM	PM
Bewegen in het groen (onderzoek)	€ 10.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Oneindig NH QR-route	€ 10.500,00	€ 12.500,00	€ 0,00	€ 0,00
Sanering volkstuinen	€ 0,00	€ 42.500,00	€ 0,00	€ 0,00
Sloop twee opstallen Monnikenberg	€ 5.000,00	€ 60.000,00	€ 0,00	€ 0,00
Vervangen brug Spanderswoud	€ 60.000,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Totaal	€ 318.300,00	€ 240.000,00	€ 0,00	€ 0,00

Organisatie GNR	Raming € 2017	Raming € 2018	Raming € 2019	Raming € 2020
Ontwikkeling projectbureau en professionalisering projectmanagement	€ 180.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
Totaal	€ 180.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00	€ 250.000,00
Totaal	€ 1.862.600,00	€ 1.671.000,00	€ 2.433.000,00	€ 960.000,00
Totaal bijdragen derden	€ 1.147.300,00	€ 408.000,00	€ 461.000,00	€ 275.000,00
Totaal GNR	€ 715.300,00	€ 1.263.000,00	€ 1.972.000,00	€ 685.000,00